

insecten zich zoo uitgelaten te zien toonen. Zij baadden zich met een zichtbaar genot.

Geeft men véél water, dan doen de dieren het niet. Reeds vele getuigen hebben de badende wandelende takjes bewonderd. Het was mij totaal onbekend, dat insecten zich blijkbaar ook wel eens baden.

Leiden, 22 Nov. 1921.

R. VAN EECKE.

***Pimpla pomorum* Ratz. ♂**

Eenigen tijd geleden, kreeg ik van onzen coleopteroloog Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS, een doosje *Hymenoptera* ten geschenke, waarvoor ik ZEd. nogmaals mijn besten dank betuig.

In dit doosje bevonden zich 1 ♂ en 2 ♀♀ eener *Pimpla*-soort, afkomstig van Pater RÜSCHKAMP en, zooals uit de etiketten blijkt, door ZEw. in Mei 1920 te Valkenburg (Z.L.) uit den zeer schadelijken appelbloesemkever (*Anthonomus pomorum* L.), gekweekt. Na determinatie bleek het de in ons land zeldzaam waargenomen sluipwesp *Pimpla pomorum* RATZ. te zijn.

Deze soort werd door SNELLEN VAN VOLLENHOVEN in de Bouwstoffen als inlandsch vermeld, met de opmerking: „Drie voorwerpen uit *Anthonomus pomorum* bij Heemstede v. V.”

Volgens mededeeling van den Heer V. EECKE, zijn de exemplaren in het Leidsch Museum aanwezig en behooren allen tot het vrouwelijk geslacht.

Andere vindplaatsen in ons land heb ik niet vermeld gevonden.

Nu blijkt, dat het ♂ alleen aan RATZEBURG bekend was; hij geeft hiervan de volgende beschrijving in zijn werk, „Die Ichneumonien der Forstinsecten II, 1848, pag. 96—97:

„Ein 2” langes ♂, welches HR. NÖRDLINGER mit dieser *P. pomorum* zusammen erzog, gehört warscheinlich dazu.

Es stimmt mit demselben hinsichtlich der Sculptur, in der hellen Farbe des Randmals; ferner in der weissen Farbe von Schüppchen, Flügelwurzel und Halsrand, auch in der hellen Farbe der Beine, die nur, wie bei ♂ meistens, noch mehr Weiss haben, überein; allein es fehlt das Roth am Rumpfe gänzlich; auch sind die ganzen Fühler heller, besonders die beiden ersten Glieder unten weiss.

Die Hinterleibsringe bräuneln mehr oder weniger."

In deel III (1852) pag. 103 van laatstgenoemd werk, deelt RATZEBURG nog het volgende mede:

„HR. REISSIG hat wieder ♂ und ♀ aus *Curculio Pomorum* in Apfelblüthen erzogen. An beiden Stücken zeigt sich die Variabilität der Farben von Rumpf und Hinterleib recht auffallend.

Am Rumpfe fehlt das schöne Roth der früheren Stücke gänzlich und der Hinterleib schimmert nur schwach bräunlich.

Das sicherste Merkmal bleiben Kürze des Bohrers (nur -- abdom.) und die grubig punktirte Sculptur des Hinterleibes".

De beschrijving van het ♂ past geheel op mijn exemplaar, alleen zijn de schenen en tarsen der midden- en achterpooten bruinachtig van tint, dus donkerder dan bij mijn wijfjes.

Uit het bovenstaande blijkt echter, dat men niet te veel gewicht op de kleur moet leggen.

SCHMIEDEKNECHT geeft in zijn werk *Opuscula Ichneumonologica*, pag. 1084 — 85, eene uitvoerige beschrijving van het ♀ en citeert voor het ♂ de beschrijving van RATZEBURG.

Verder deelt hij nog mede, dat de soort in Midden Europa zeer zeldzaam is en hij in Thüringen slechts eenige ♀♀ ving.

CLAUDE MORLEY zegt in zijn werk *Ichneumonologia Britannica* III pag. 77 over het ♂ dezer soort:

„Abundant as the ♀ is, we know nothing of the ♂ beyond RATZEBURG'S surmise that "a 5 m.m. ♂, which DR. NÖRDLINGER bred with *P. pomorum*, probably belongs to it".

Verder geeft hij eene vertaling van RATZEBURG'S beschrijving van het ♂.

In Engeland behooren de ♀♀ dezer soort, in het vroege voorjaar, tot de gewoonste sluipwespen.

Uit België en Frankrijk heb ik de soort niet vermeld gevonden.

Rotterdam, 30 October 1921.

J. LINDEMANS.

Adresverandering.

R. VAN EECKE, van Maredijk 159, naar Maredijk 161, Villa Marelita, Leiden.